Nr. 104 Sibiiu, Joi 4/16 Octobre 1890. *Anul XXXVIII.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondenţele sunt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafulu Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nóuă
la
„TELEGRAFUL ROMÂN"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octobre-Decembre al anului 1890, cu preţul cel mai moderat, ce se póte vedé în fruntea fóiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, undĕ se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime se fie scrise bine, ca sĕ se pótă ceti.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfîrşesce cu ultima Septembre 1890, sĕ-şi înnoiască abonamentul, pentru-că altfel espeditura va fi silită a sista espedarea fóiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 5983 B.

CONCURS.

Devenind în vacanţă postul sistemisat de un spiritual la institutul corecţional din Aiud pentru deţinuţii de religiune gr. or., cu care post este împreunat un salariu anual de 700 fl. şi 120 fl. ca relut de cuartir, în totul 820 fl. prin acésta se publică concurs pentru ocuparea acelui post cu termin de 30 ţile dela ţiua primei publicări în ţiarul „Telegraful român".

Datorinţele preotului nostru împreunate cu postul susamintit se cuprind în următórele: Dumineca şi în sĕrbători înainte de prânţ serviciul divin şi cuvêntare; după prânţ instrucţiune morală sau altă disertaţiune folositóre; dóue óre pe sĕptĕmână catichisaţiune, 10—14 óre scólă şi în fine 5—10 óre pe sĕptĕmână instrucţiune morală.

Dela concurenţi se recer următórele condiţiuni, cari sunt a se documentá prin atestate autentice asternute în original şi anume:

1. că sunt preoţi români de religiunea greco-orientală;

2. că cunosc cu desĕvêrşire pelângă limba română şi limba magiară.

Preoţii, călugări, celibi sau vĕduvi fără familie după etate mai tineri vor avea preferinţă.

Preoţii sau candidaţii de preoţie, cari vor reflectá la acest post, vor avé în terminul prefipt a-şi asterne concursele lor instruite în regulă cu, documentele de lipsă la consistoriul archidiecesan.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan, ţinută în Sibiiu la 25 Septembre, 1890.

Consistoriul archidiecesan.

Sibiiu, 3 Octobre.

Biserica evangelică luterană din Ungaria şi Ardél are o constituţie din cele mai liberale, ce şi-a putut dá încă inainte de acésta cu o sută de ani.

Timpurile s'au schimbat mult de atunci, s'au schimbat referinţele politice şi conventul de anul trecut a decis, că în anul următoriu sĕ se întrunéscă biserica întrégă éră la un conciliu.

Propunerea acésta a aflat o întêmpinare plăcută la luteranii magiari, biserica luterană din Ardél a rĕspuns prin un refus de a puté participa, ér districtul Dunărei, unde slovacii formézĕ maioritatea încă nu s'au pronunţat în merit, dar după tractarea, de care au fost părtaşi conducetorii slovacilor Dulla şi Mudron este de prevĕdut că nici ei nu se vor entusiasma pentru noul conciliu.

O constituţie, fie ea a statului, fie a bisericei numai cu mare precauţiune se póte modifica.

Districtele de până acuma celo 5 au fost atât de independente unele de altele, încât fie-care şi-a regulat trebile după cum a crĕdut, că convine mai bine intereselor lor.

Conciliul ce ar avé a se întruní după urmata învoire a Maiestăţii Sale de bună sémă, că nu ar mai lăsa atâta independenţă singuraticilor districte, cum le au avut până acum

Se ţintesce deci la o centralisare cu scopuri de a prepará teren pentru idei strĕine de biserică.

De aici se esplică refusul sasilor, de aici posiţiunea reservată a districtului dunărén, condus de episcopul Baltik.

Noi nu ne mirăm de posiţiunea ce o iau acesti doi factori din biserica luterană.

In conventele generale vorbitorii slovacilor au fost apostrofaţi — cu vorbe grele — cestiunea panslavismului a venit de ani de ţile pre tapet, şi participarea unui slovac la sĕrbătorile din Kiew a fost tacsată ca o trădare de patrie.

In chipul acesta unitatea bisericei luterane nu se póte duce la îndeplinire.

Principiul de naţionalitate a pĕtruns afund şi la slovacii din districtul Dunărei şi el e de tot pronunţat la sasii din Ardél.

Indată-ce biserica luterană din Ardél ar primí sĕ conlucre la conciliul din 1891, ar trebuí se priméscă şi consecinţele, sĕ renunţe la independenţa, ce a avut până acuma şi sĕ renunţe de aşi regula eventual afacerile ei interne în limba ei.

Cestiunea cu purtarea matriculelor în limba magiară la bisericile slovace e atât de próspetă în memoria sasilor, încât fórte puţin prevĕdĕtori ar trebuí se fie, ca sĕ nu scie ce pot asteptá dela conciliul general.

Şi la aceste stări de lucruri de bunăsémă, că nu pórtă nimene vina decât cei ce au adus lucrurile politice în biserica luterană din Ungaria şi le au pertractat în şedinţele conventului.

Cu slovacii se vede, că nu vor glumí.

„Pester Lloyd" organul de frunte al guvernului deja i ameninţă, că dacă nu vor trimite pe cei 18 representanţi în conciliul general, atunci vor desfiinţa districtul Dunărei şi adecă 3 seniorate, Turocz, Lipto şi Arva le vor încorpora la alt district patriotic, ér alte 3 Pozson, Trencsén şi Nyitra la alt district patriotic.

Frumóse principii şi bune prospecte pentru credincioşii bisericei luterane.

Nu se va respectá principiul unei administraţiuni bune, nu se va avé în vedere trecutul de sute de ani, fondurile înfiinţate de singuraticile seniorate pentru scopuri particulari-culturali, tóte aceste vor fi sdrobite şi nimicite în faţa postulatului de a i face din maioritate ce sunt, în minoritate.

Cetind aceste ameninţări a le perciunaţilor din Budapesta ne vine în minte împărţirea politică a Ardélului, ne vine în minte arondarea comitatelor din punct de vedere al idei de stat unguresc, ne vine în minte formarea cercurilor electorale ca sĕ isbutéscă în mod măiestrit a ne face sĕ nu ne putem afirma cum avem drept de a ne afirma, şi ne vin în minte tóte mĕsurile escepţionale luate faţă de noi, ca sĕ ne pună scălueul în gură.

E tréba slovacilor, că cum vor eşí din incurcala ce li se pregătesce, dar e trist şi dureros, că ţia ristica, care e chemată a apera dreptatea, sĕ vină şi sĕ amenințe cu distrugere pe cei ce ţin la limba lor.

Mult ne mirăm, că cum de nu se genézĕ ómenii de aşi cugeta la atari mĕsuri pentru de a reglementa un popor întreg.

Slovacii, tot slovaci vor rĕmâné, ori unde i va împărţí forţa ce li se pune în vedere, dar dragoste şi iubire nu vor avé în veci pentru asupritorii lor nici pentrn cei ce vor a le nimicí puţina independinţă ce o au în biserică.

FOIŢA.

Vilma Malborg.

Studiu din viaţa reală
de
Octave Feuillet.

(Urmare.)

După ce ceti acésta scrisóre, Bernand d'Argennes întrebă din ochi pe soţia sa. Obicinuit a ceti în gândul ei, el gâci ocupaţiunea şi grija ei. Ea rĕspunse îndată:

Trebue sĕ vie!

— Este o grea sarcină pentru noi, ţise el, o fată de 23 ani, frumosă ca un ânger, sau ca un demon, dacă a păstrat ceea ce făgăduia în copilăria ei.

— Datoria nóstră este de a o consola, reluă dómna d'Argennes; Vilma nu mai e un copil, este o femee în stare sĕ şi indrepteze viaţa şi se fie singură responsabilă de actele ei.

Frumseţa şi averea ei vor atrage în curênd nu meroşi pretendenţi la mâna ei şi trebue sĕ-i găsim un soţ, care sĕ-i convie.

Scrie-i, că póte pleca, că o asteptăm, şi că va găsi la vĕrul ei 2 inimi s'o iubéscă. Fiind-că Bernard tăcea, ea adăugă: N'avem dreptul sĕ rĕspundem la cererea ei printr'un refus. Apoi, cred, că acésta faptă bună nu ne va fi spre nenorocire.

Bernard scrise numai decât domnişórei Malborg scrisórea ce doria soţia lui. Ca rĕspuns la scrisórea acésta primì din Olmütz la începutul sĕptĕmânei următóre o depeşă compusă astfel: „Voiu fi la Paris peste trei ţile."

Pentru ca cetitorul sĕ înţelégă preocupaţiunile contelui d'Argennes şi pentru a fi preparat la cele ce vor urma, trebue sĕ ne intórcem puţin înapoi şi sĕ-i povestesc pe scurt istoria fie-căruia din persónele, despre care vorbirăm.

În 1852 principele Malborg era consilier al ambasadei austriace la Paris. Născut dintr'o veche familie moravă, prinţul era de 35 ani, avea o mare avere, o figură frumósă, calităţile spiritului şi ale inimei, care fac pe un om amabil şi simpatic preste tot asigurându-i prietini credincioşi. Primit în tóte societăţile, el întâlnia adesea ori pe dra Genoveva d'Eternay, a dóua fiică a rĕposatului marchis d'Eternay şi soră mijlocie a contesei d'Argennes, mama lui Bernard.

De mult încă fiind de măritat Genoveva, departe de a se încrede în fericirea casnică a sorei ei celei mari şi de a o lua ca pildă pentru ea, respinse pe toţi acei cari se presentară atraşi fiind sau de graţiile, sau de averea ei. Pe mulţi 'i respingea fără a le spune pentru ce, aceia nu se mai numĕrau, tótă lumea se obicinuise a o considera ca o persónă capricióşă şi bizară, sau ca o victimă unei iubiri fără resultat, şi a cărei amintire era deajuns pentru a o fi făcut cea mai mare duşmană a măritişului.

Aprópe uitată de pretendenţi, osteniţi de respingeri, era se implinéscă 27 de ani, când se rĕspândì sgomotul, că renunţă la celibat pentru a se căsătorì cu prinţul Malborg. Acest sgomot avea temeiu. Fermecat de incântătórea frumuseţe a domnişórei d' Eternay, nădăjduind a fi mai fericit decât alţii, avu curagiul de a se presenta, de a-şi face cererea, care fără multă ostenélă fu primită. Nunta se celebrà cu mare pompă în castelul d'Argennes; apoi prinţul Malborg îşi duse soţia sa la moşiile lui din Moravia, lăsându şi fără părere de rĕu funcţia numai ca se pótă profita mai bine de fericirea ce şi o credea vecinică, dar care din nenorocire a ţinut numai puţin!

Anul următoriu Genoveva murise din nascere, sfărâmată de marea ei iubire, întocmai ca o flóre prea fragedă pentru a putea resista fierbinţilor desmerdări ale aerului şi sórelui. Aruncat din nălţimea visurilor lui, desperat, cu o grozavă rană în inimă, Malborg ar fi crĕdut, că e singur în lume, dacă gemetele ce veniau dint'run légăn, aprópe de patul unde soţia lui 'şi dase ultima suflare, nu i-ar fi spus că alte sfinte datorii 'i poruncesc sĕ trăéscă şi că viitoriul i le reservă ca o compensare pentru nenorocirea lui.

(Va urmá.)

Nu suntem noi chemaţi sĕ dăm sfaturi slovacilor, că ce au se facă în penibila situaţiune ce li se pregătesce, dar ne dóre mult când vedem cu câtă perseveranţă şi cu câtă îndărătnicie sĕ lucră pentru de a arĕta lumei, că în Ungaria nu sunt slovaci, că poporul e blând şi se supune, sĕ magiariséză chiar de bună voie, şi numai câţi va agitatori mai sunt cari nu sunt împĕcaţi cu stările actuale de lucruri.

Se vede, că ministrul Italiei nu a cunoscut stările aceste de lucruri, când în discursul seu dela Florenţa a vorbit „că naţionalităţile în Austro-Ungaria sunt aşa de fericite, încât, dacă nu ar fi statul acesta, ar trebuí sĕ se creeze.“

Intrebe cinstitul premier pe români, pre sêrbi pre croaţi slovaci şi pre sasi şi 'i vor da desluširi, cari sĕ-l desmetecéscă, din starea în care se găsesce acum.

Revista politică.

La desbaterile comisiunei financiare asupra bugetului ministrului de agricultură a fost interpelat ministrul în cestiunea relaţiunilor economice cu Sêrbia. Ministrul a respuns, că cestiunea importului rimătorilor din Serbia s'a resolvat. Ministrul a asigurat, că importaţiunea se va face sub controla aspră a veterinarilor, ceea-ce este în interesul Ungariei şi al Serbiei. In cestiunea convenţiunilor vamale a accentuat ministrul, că va avé totdeuna în vedere interesele economice ale Ungariei. Riul Tisa se va regula din nou după un plan, cel va asterne ministrul în curênd.

Foile germane şi ale monarchiei nóstre se ocupă cu cestiunea unei convenţiuni vamale între monarchia nóstră şi Germania. Cestiunea o a iniţiat o fóie de resort germană şi ea a fost apreţiată după merit de intréga presă germană. Se asigură, că acţiunea se urméză nu numai în presă dar şi intre cabinetele din Viena şi din Berlin, dar până acum n'a eşit nimic în publicitate. De óre-ce sunt unele pretensiuni ce se ridică şi din o parte şi din alta, e cu greu de creḑut, că cestiunea se va resolvì intr'un timp mai scurt.

„Revista Politică“ din Sucéva se plânge amar de politica, ce se urméză faţă cu Bucovina din partea guvernului vienes. Étă într'altele unele dintre aceste plângeri:

Nici o provincie din Austria nu a suferit ca Bucovina, de când aşa numitul ministeriu constituţional a inaugurat politica economică, pe carea a trebuit guvernul actual sĕ o urmeze sub presiunea pretecţionismului introdus de statele strĕine şi a politicei agrare susţinute de Ungaria fără de ori-ce considerаţiune; asemenea nu esistă nici o provincie, în carea maioritatea representanţilor sei parlamentari ar fi spriginit guvernul în tóte nisuinţele sale într'un mod aşa de desinteresat, precum au făcut o deputaţii nostrii din camera imperială şi din dietă.

Românii din Bucovina cu drept cuvênt pot despre sine ḑice, că dela împreunarea lor cu Austria s'au purtat totdeuna în modul cel mai loial cu diferitele guverne; chiar în anul 1848 ideile revoluţionare nu au aflat primire la ţĕrănimea română, carea constitue maioritatea poporaţiunii bucovinene. Românii din Bucovina totdeuna au respectat orice naţionalitate şi confesiune, drepturile acestora adevĕrate şi chiar cele închipuite şi li-au făcut acestora chiar mai multe concesiuni, decum au fost compatibile cu interesele proprii.

Românii din Bucovina nu au fost nici când instrumente ale agitaţiunilor streine şi s'au ferit chiar a întra în relaţiuni altmintrea firesci cu connaţionalii lor din statul vecin şi din Ardeal, pentru a încunjura bănuiala, că ar avea tendinţe secesioniste. Românii din Bucovina nu sau bătut nici când după funcţiunile publice, fie cine póte vedé din şematismele oficiale câtă de puţine persóne au românii în administraţiune şi justiţie şi mai ales în administraţiunea superióră. Toleranţa preoţimei române faţă de alte confesiuni este mai pe sus de ori ce bănuélă; ea nu se ocupă cu facerea de proseliţi.

Cu tóte aceste se fac încercări de a discredita pe românii din Bucovina provocând, în cercurile guvernului bănueli şi agitând între celelalte naţionalităţi, că românii din Bucovina ar voi se dobândéscă supremaţia în ţéră şi se asupréscă pe celelalte naţionalităţi. Ce este însĕ încă mai mult. Claselor diriginte ale românilor li se insinuază tendinţe şi agitaţiuni iridentiste, cu scopul de a modifiea cumpăna în administraţiune şi iustiţie incă mai mult în defavorul românilor, carii sunt maioritatea poporaţiunii din Bucovina.

Resbelul vamal cu România, care este consecuenţa politicei egoiste agrare a guvernului unguresc a adus pagube enorme avuţiei nóstre naţionale; relaţiuni seculare au trebuit rupte, productele industriei nóstre montane şi silvice, ale industriei casnice şi ale industriei mici aflătóre în desvoltare nu au găsit mai mult cumpĕrători şi au trebuit, întru cât nu au dispărut de tot, sĕ caute cu mari jertfe locuri nóue de desfacere; numĕrul vitelor nóstre scade, condiţiunile traiului au fost scumpite, poporaţiunea nóstră rurală şi mai ales cea din munţi a pierdut ori ce câştig, pentru că nu află lucru, eară cresterea bugetului produsă prin cheltuelile sporite pentru armată a sporit în gradul cel mai suprem şi pretensiunile faţă de poporaţiunea contribuabililor.

Negustorii şi meseriaşii din oraşe mor de fóme sau emigrează, dacă au atâţa bani, ca se pótă plăti călătoria la America, profosioniştii şi ţeranii sunt siliţi să caute lucru în România, pentru ca sĕ pótă acoperi trebuinţele traiului lor şi al familiei lor şi plăti impositele mari şi amortisaţiunea dătoriilor lor. Tutunul şi rachiul au devenit obiecte de lucs, de când s'au sporit contribuţiunile pentru aceste, éră vinul este dela deschiderea frontierii ceva necunoscut.

Pentru înfiinţarea de industrii, ca sĕ se esploateze în ţéră forţele disponibile esistente în prisos, nu s'a făcut pân-aeum nimic.

Nu avem destule căi ferate şi drumuri, juncţiunea căilor nóstre locale cu Ungaria, Ardealul şi România este o necesitate absolută. Dela construcţiunea căi ferate Leov Cernăuţi-Iaşi nu s'a făcut în Bucovina din partea statului nici un klm. de cale ferată. In present au dispărut în privinţa acésta ori ce speranţă, de óre ce se fi isbutit Galiţia, ca juncţiunea cu Marmaros Sziget sĕ se facă în Colomea.

Tarifele pentru persóne şi mărfuri pe caile locale sunt nesuportabile şi împedecă desvoltarea ori şi cărei comunicaţiuni.

Legea votată cu unanimitate în camera deputaţilor despre desridicarea rohatcelor pentru drumuri şi poduri nu a mai ajuns la doliberare în camera de sus. Sĕrmana Bucovină pórtă sarcina acésta împreună cu unele din provinciile cele mai avute (Austria de jos şi de sus, Tirol, Litoralul), tóte celelalte provincii sunt de mult scutite de acéstă sărcina.

In proviinciile susnumite se desvóltă cea mai mare parte a circulaţiunii pe căile ferate şi pe năi, la noi trebue sĕ pórte sarcina colosală a rohatcelor poporaţiunea sermană rurală, éră oraşele şi în special Sucéva sunt incunjurate de o cunună bogată de rohatce. Galiţia este scutită de datoria sa pentru desărcinarea pământului, deşi pentru desvoltarea nici unei provincii nu s'a făcut atâta, cât pentru Galiţia Bncovina nu este în stare se plătéscă datoria acésta până la anul 1904; dacă s'a recunoscut nedreptatea în privinţa acestei datorii la Galiţia, trebue sĕ se recunóscă şi la Bucovina.

Comunele nóstre abia pot satisface recerinţelor necesare, sarcina solilor trece preste puterea celor mai multe dintrênsele. Edificiile scolare nu sunt corespunḑĕtóre şi o mare parte ar trebuí închise din motive de igienă; lipsesc însĕ mijlóce pentru construcţiuni nóuĕ, lipsesc o mulţime de învĕţători şi bani pentru ai remunera. Cu tóte că s'a redus timpul pentru instrucţiune şi s'au făcut dóuĕ despărţituri nu sunt destui învĕţători şi localităţi, pentru ca se pótă fi invĕţaţi toţi copii obligaţi sĕ cerceteze scóla. Nu ecsagerăm dacă ḑicem, că jumĕtate din poporaţiunea rurală remâne fără scólă. Chiar la scólele mijlocii nu stau lucrurile mai bine.

Este o icónă tristă, ce am discris-o, sperăm şi asteptăm însĕ că guvernul va afla cât de curênd un remediu: reclamaţiunile nóstre nu sunt nefondate, împlinirea lor de sigur ar contribuí fórte mult pentru sporirea averei naţionale şi prin urmare şi pentru întărirea forţei contribuabile a ţĕrii.

Pentru că nutrim speranţa acésta, representanţii nostri aleşi au susţinut până acum pe guvern în modul cel mai desinteresat şi nu au esploatat situaţiunile grele, pentru ca sĕ-l siléscă se concédă avantage particulare. Asemenea au mers alegătorii nostri totdeuna cu guvernul şi chiar atunci s'au conformat deşi cu inimă grea dorinţelor guvernului, când li s'a părut că alegerea deputatului propus nu ar fi corespunḑătóre Nu putem însĕ tăgădui, că situaţiunea nóstră şi în special situaţiunea materială a întregei ţĕri este fórte seriósă şi dacă nu se va da curênd un ajutor, va dispăré cu totul şi puţina avere ce a mai rĕmas şi poporaţiunea nóstră sermană nu va fi mai mult în stare sĕ pórte sarcinele publice.

O partidă politică, fie ea cât de mică, nu se póte susţiné fără de o disciplină rigurósă şi chiar la o partidă mică într'o ţară locuită de mai multe naţionalităţi nu se póte încujura calea compromiselor. Comitetul electoral provincial şi conducerea societăţii politice „Concordia“ sunt acnm apărătorii intereselor nóstre, a face politică pe sama sa, strică causei nóstre şi este un avantaj pentru adversarii nostri. Trebuie toţi sĕ mergem în unire, idei utopiste nu putem realisa, fie-care persónă trebue sĕ aibă destulă abnegaţiune se jertféscă interesele sale personale în favorul causei. Orice desbinare între noi ne discreditéză. O legătură strinsă între noi, încrederea în apărătorii intereselor nóstre, o atitudine sinceră faţă de guvern, lăpĕdarea ambiţiunii persona'e sunt unicele mijlóce pentru ca se ne susţinem, se fim folositori ţerii şi se putem întimpina cu efect atacurile şi machinaţiunile duşmanilor nostri.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român,“

Nordul Transilv. 30 Septembre. Nona devisă a Cultur-egyleturilor este, că în statul ungar n'are loc alta cultură, decât *esclusiv* numai cea magiară.

Acésta enunciaţiune stă în contraḑicere flagrantă cu legea de naţionalitate din 1868, carea lege prescrie, că statul este indatorat a apĕra şi susţiné scoli mai înalte culturali în limbile naţionalităţilor, şi în cât aceste n'ar ecsista, statul carele primesce contribuţiunea în bani şi sânge şi dela naţionalităţi, maioritatea cetăţenilor, este datoriu a le înfiinţa, a numi demnitari de stat şi amploiaţi în proporţiune etc. etc.

Suntem dar în drept a astepta, ca regimul sĕ caute tóte mijlócele legali; pentru ca bărbaţii dela Cultur-egyleturi se observe întocmai sensul legilor publicate şi sancţionate; şi sĕ încete de a turbura şi sumuţa ordinea publică, şi a sumuţa publicul magiar!

Avem deci dreptul, dar şi datoria de a face atente organele regimului, că binele statului se ajunge numai prin, devisa: „Viribus unitis!“

La acest loc din parte-mi amintesc atâta, că în statele cele absolutistice, despotice; în Russia apar numai în Varşovia până la 70 de ḑiare polone; în Constantinopolul Turciei mohamedane apar, pe lângă ḑiarele turcesci, multe ḑiare grecesci, italiane, francese; prin urmare nici în Rusia cultura nu este *esclusivă* ruséscă, nici în Turcia cultura nu este *esclusivă* turcéscă; fie care popor, încă şi în statele cele mai despotice, fără constituţiune, încă cultivésă limba sa, literatura sa eclesiastică şi laică în deplină libertate.

Cum cutéză dară bărbaţii Cultur egyleturilor a pronunţa vorbe şi direcţiuni contrari legilor, contrari culturei şi civilisaţiunei europene, contrari spiritului tolerant a crestinismului şi contrari iubirei deaprópelui

Ertat este, deşi numai prin figură, ca Cultur-egyletistii sĕ-şi proclameze şi ei, un stat în stat? şi în organele lor sĕ scrie: *„Ardélul trebue resturnat cu fundul în sus!“*

Agitaţiunile naţionali sunt nimicuri, copilării pre cum sciu agita „matadorii“ Cultur-egyletisti, fără ca cineva până astăḑi sĕ-i fi improcesuat şi închis. Numele *„Ungaria“* este óre o mantéuă sub care se pot comite ilegalităţi şi agitaţiuni, cari sgudue temeliile statului şi pacea între conlocuitori?

In multe rênduri am vĕḑut resturnări prin Ardél, sub tătari, sub turci, sub principii calvini cu catechismele românesci, sub jesuiţii, cari s'au virit în curţile episcopesci: dar şi acele puţine comune românesci trecute dela legea străbună au rĕmas cu toţii români până în ḑiua de astăḑi. Nu vor trăi matadorii Cultur-egyletisti atâta, ca se vadă satele din comitatul Hunedórei magiarisate.

De când cu Cultur-egyleturile magiare, *chaosul* în ţéră e atât de mare, ca la turnul babilonic. Ce dictéză parlamentul din Budapesta, abrógă adunările din tóte colţurile ţerei ale Kultur egyleturilor. Presedintele camerei, dl Péchy ne asiguréză de bine; ér şovinistii ne amenință cu rĕsturnare!

Cultur-egyletistii se feresc a analisa, ce va sĕ ḑică: cultură? Ei vorbesc numai în frase generale spre a seduce publicul nepricepĕtoriu. Pentru că cultură nu însemnéză numai cărţile din biblioteci; ci cultură este întrégă activitatea omenéscă, aratul grăpatul şi sămênatul pământului, prăsirea şi nobilitarea vitelor, scóterea minelor din pământ, plutirea pe mare, folosirea aburilor ca putere, cântul, pictura, sculptura, comerciul adecă cumpĕrarea şi vinderea: şi încă cultura pământului este fundamentul celoralalte culturi şi condiţiunea lor de a puté esista: miliónele se ocupă cu acésta cultură, nu pricep cum ar pute fi acésta esclusivă magiară? Dar apoi măestriele cum ar puté fi esclusive magiare? Pictura şi sculptura numai esclusiv unguresci? Cantul şi desemnul tot magiar? Teologia, filosofia, medicina, drepturile, astronomia, ceriul şi pământul numai magiar.

Atâta i tótă tréba, că tóte aceste magiarul le cultivă în limba sa; românul, némţul, în limbile sale.

Nu este popor pe lume, carele de dragul culturei sĕ abḑică de limba sa, fiind că fie-care e datoriu a-şi cultiva limba în prosa şi în poesie

n care stat se află lângă olaltă mai multe po-i póre, acolo lucru firesc, că cultura va urma în ma. multe limbi.

Popórele mici de regulă cam sciu pe lângă limba maternă şi alte limbi, românii bănăţeni vorbesc ceva şi nemţesce şi sêrbesco, românii sătmă-

reni și unguresce; cei basarabeni și ceva rusesce. *Nici un popor mic însĕ n'a venit la idea, de a se lăpĕda de limba sa.* Tóte puterile din lume, din Asia Africa, America, Europa și Australia respectézĕ limbile popórelor sale. Și óre dela regula acésta generală pot se abate șovinistii magiari? După care escepțiune, după a cui putere, după ce fel de statute întărite?

Resultatul final se astéptă dela asilele de băeți, când copii dela 3 până la 6 ani vor învățá fără de carte stichuri unguresci, cari în al 7-lea an le va uita; în asilie băeții nu vor profita atâta, cât profită băeții magnaților dela bonele lor în limba englesă și francesă, care magnat insĕ vrea sĕ învețe bine limba francesă ori engleséscă, este silit se intre în cutareva internat din Francia ori Anglia, și dacá nemțesce n'a invĕțat dela părinți, atunci e silit se mérgă la internatul jesuiților din Gratz: cei cu protecțiune la Teresianul din Viena. Atâta trudă costă învĕțarea limbilor strĕine.

Și și acesti băeți din internatele strĕine tot mai bine sciu și vorbesc limba lor maternă; în viéță tot de națiunalitatea lor se lipesc. Așa va fi și cu asilele de copii, câte stichuri vor învĕța în 3 ani le vor uita în viața lor intrégă; și vor scí cei mai mulți unguresce atâta, cât nimica.

Capul lucrului inse este, că nu i lucru prudent, just, și drept a se amesteca direct în treburile familiare, a poruncí părinților cum sĕ-și créscă copii!! Fiecare părinte de familie scie el însuși mai bine, de ce are lipsă copilul seu. Nu va fi nici un tată, nici o mamă română, care sĕ-și créscă feciori și fete de altă națiunalitate!

Șicanările deci și din partea statului și din partea societăților de magiarisare vor produce numai cértă, sfadă, ură, isolare. Și multe rele aglomerate au produs în tóte timpurile amărăciune.

Inteligiții națiunalităților atât de bine sciu vorbí și scrie unguresce, încât mulți deputați din cameră pot lua dela ei lecțiuni din sintacsă și ortografie. Și ce folos practic au, că sciu unguresce. Atâta că pot cetí în tótă ḑiua prin jurnalele șovenistice, cum sunt insultați și suspițonați. Dar poporul ce ar profitá, învĕțând unguresce? ar cetí și el, și s'ar scandalisá mai tare, de ce e astădi scandalisat.

Șovinistii însĕ vreau se păcăléscă: Ei bine, se vor și păcălí — pe sine. *Moderator.*

Viéța și activitatea teologului Grigorie dela Nasians.

Intre scriitorii grecesci de rangul prim ai bisericei orientale din restimpul de înflorire al literaturei, mare și renumit este și aldoilea dintre cei trei capadocieni, Grigorie dela Nasians, conumit si teologul sau cuvêntătoriul de Dḑeu. El s'a născut probabil cam în același timp cu Vasilie cel mare, așa dară cam pe la an. 330 (328); de și unii dintre patrologi sunt aplicați a crede, că s'ar fi născut cel târḑiu la an. 326, dacă nu mai timpuriu. Tatăl seu Grigorie, la început au fost păgân, și anume sincretist, carele ca atare confesá (mărturisia) un feliu de religiune combinată din păgânism mai curat, precum și din elemente jidovesci și crestine. Aderenții sectei acesteia, lățită mai vêrtos în Capadocia, se numiau hipsistari, pentru-că în opunerea lor pronunciată cătră doctrina crestinilor despre s. treime, mărturisau mai ales credința în un Dumneḑeu a tot înalt, ὕφιστος. Dar mai târḑiu la stăruințele neobosite ale soției sale, maicei lui Grigorie, cu numele Nona, o crestină fórte pióse, s'a înduplecat și tatăl Grigorie de a primí botezul. Se ḑice, că episcopii în calea lor spre Nicea, la sinodul ecumenic, au petrecut scurt timp în Nasians, ar fi administrat taina botezului. Scurt după acésta, pentru talentele demnitatea și calitățile sale a devenit episcop al Nasiansului. Nu departe de acest oraș a avut el o moșióră, cu numele Arians, locul unde s'a născut și fiul Grigorie. Afară de acesta a mai avut doi copii, pre Cesariu, ca medic a fost vestit în timpul seu, și pre Gorgonia, o femee plină de vêrtuți.

Studiile le-a început tinerul Grigorie în Cesarea, le-a continuat în Alexandria și le-a terminat în Atena. Aici a încheeat el legătura cea intimă de pretenie cu compatriotul seu Vasilie; și tot aici a avut de conscolariu și pe Iulian apostatul, carele încă pe atunci nutria în secret ura față de crestiuism, și manifesta o deosebită înclinare cătră păgânism. Ambii amici părăsiră Atena la an. 355, și primiră în patria lor taina botezului. După-ce a petrecut el vre-o câți-va ani în tovărășie cu marele Vasilie, în mănăstirile pontice ale acestuia, s'a grăbit la an. 360 acasă din causa ca se ivise o ncințelegere (disarmonie) între tatăl seu și nasiaseni Ansă la acésta a dat bĕtrânul episcop Grigorie, carele la îndemnul altora se îndupleoă a subscrie mărturisirea arianisatóre a sinódelor din Rimini și Seleucia, ținute la anul 359. Atragêndu-și prin acésta nemulțĕmirea cea mai mare a comunei sale, fiul Grigorie stărui pelângă tatăl seu, ca el se revóce mărturisirea amintită. și se rostéscă in public pe cea strictu ortodocsa, prin ce se restatori pacea. Acum nasiansenii cer cu intetire, ca tinĕrul Grigorie se fie hirotonit intru presbiter. După multă resistanță din partea sa.tatăl Grigorie totuși îl hirotonesce de și el preferea viéța siuguratică din Pont. Dorul după acest mod de vețuire îl înduplecà, ca scurt timp după hirotonia sĕ parăséscă în secret Nasiansul, și sĕ se reintócă la Pont. Rugările tatălui seu și a nasean senilor îl persuadară ca sĕ se întórcă acasă, unde apoi justificând el fuga sa prin o cuvêntare strălucită afirma, că a fugit de o sarcină prea grea, prea cumpeuitóre și prea mare și începe apoi activitatea sa credincióse ca presbiter al bisericei din Nasians, și ca ajutatoriu al tatălui seu,

La an. 372 amicul seu Vasilie, carele 'nainte cu doi ani a devenit metropolit al Cesarei, contra voiei presbiterului și amicului seu Grigorie, îl sânți de episcop pentru orașul Sasima. Dar pe de o parte cérta ce a esistat între Vasilie și Antim dela Tiana (a căreia metropolie nóue ce s'a înființat prin despărțirea celei vechi capadociene, nu era deplin arondată), pentru jurisdicțiunea asupra acestui oraș, ér pe de alta positiunea neplăcută și sĕlbatică a orașului, au fost causele pentru cari Grigorie nici nu s'a dus la Sasima, și se mânie fórte pe pretenul seu, că la hirotonit de episcop fără consensul seu, și încă pentru un oraș atât de neinsĕmnat și neplăcut, cum a fost Sasima. El remase deci pe lângă tatăl seu, ajutându-i în conducerea episcopiei nasiansene, până la mórtea acestuia la an. 374. Și deóre-ce curênd după acésta a perdut pe maica sa și pe frații sei, n'a voit se rĕmână în Cesarea cu atât mai vêrtos, cu cât nasiansenii stăruiau ca se fie el succesorul tatălai seu în episcopia vĕduvită; ceea-ce refusând el categoric, s'a retras în Seleucia, unde a petrecut până la an. 379. Aici îl ajunse vestea tristă despre mórtea amicului seu Vasilie cel mare și tot de aici se înduplecă, însĕ cu mare greutatea, ca se urmeze învitării ce ii s'a făeut din partea ortodocsilor apăsați, și neinsemnați la numĕr din Constantinopolea, unde arianismul devenise dominant, atât în cler cât și la popor. Când a sosit la Constantinopolea n'a aflat nici măcar o unică biserică în mânile ortodocsilor, tóte erau în posesiunea arienilor. Niceeauii persecutați se adunau într'o capelă privată, în carea și-a început și Grigorie activitatea sa întru ridicarea ortodocsiei. Arienii, aprinși de ura și pisma față de acest nou apostol și apărătoriu însuflețit al învățăturilor niceane, căutau și umblau ca sĕ-i răpéscă viéța Pentru resultatul minunat ce la obținut în timp scurt, capela a dobândit numirea de „biserica învierei ortodocsiei“ (ἀναστασία), și în amintirea acestei activități succese mai târḑiu s'au prefăcut în o biserică mărétă. Invingerea ortodocsiei asupra arianismului a crescut în urmă și s'au asigurat, prin ridicarea unui regent or todocs în scaunul imperial roman de răsărit, alui Teodosie cel mare. Trăind acesta în cea mai bună armonie cu Grigorie, făcu ca episcopul arian sĕ se retragă. La cererea clerului și a poporului a predat apoi scaunul episcopesc lui Grigorie, cu care ocasiune mult a intrigat amicul seu fals Maxim conumit cinicul — pentrucă se ocupa și cultiva cu predilecțiune filosofia cinică — carele spriginit de o partidă slabă și neinsemnată voia sĕl delature pe Grigorie, și se câstige scaunul pentru sine. Dar atât el cât și aderenții sei au trebuit se scape cu fuga de urgia clerului și a poporului înverșiunat. Cu tóte aceste Grigorie a primit episcopatului mai condițional, și adecă, dacă va fi ĭutărit în acésta demnitate prin un sinod órecare. Adunênduse în anul 318 cam 150 de episcopi la sinodul ecumenic, convocat de împĕratul Teodosie și ținut la început sub presidiul bĕtrânului episcop Veletie din Antiochia, unanim au rocunoscut toți pe Grigorie de episcop legitim al Constantinopolei.

Varietăți.

* (Iubileu.) Dl Ignatiu Veres, director la gimnasiul de stat din loc și-a serbat eri iubileu de 30 de ani, decând funcționézĕ ca profesor. Cu acésta ocasiune corpul profesoral și o mulțime de alți onoratiori i au adus felicitările meritate.

* (Himen.) dl Iosif Morariu cleric absolut și d șóra Olimpia Mihălțian 'și vor serba actul cununiei Duminecă în 7 Octombre a. c. în biserica gr. or. a sf. Nicolae din Brașov.

* (Reforma corpului oficeresc militară.) Precum sunt informate foile din Budapesta în ministrul de resbel se lucrézĕ la o reformă a corpului oficeresc militar. Se vorbesce, ca acésta corporațiune sĕ câstige o organisațiune mai autonomă.

* (Universitatea să séscă). Din Viena se comunică ḑiarului „Times“ următórele: Parlamentul ungar se va ocupa și cu administrația de pe teritorul fundului regiu. Sub guvernul magiar de până acum și cu deosebire cub domnia dlui Tisza s'a dat puțină atențiune cererilor sasilor. De când a venit însĕ cont. Szapáry în frunte, se anunță, că guvernul va luá în considerare unele dorințe ale sasilor. Acum se afirmă că ministrul președinte lucrézĕ ca sasii ardeleni se capete autonomie deplină în administrarea universității. Acésta e dorință veche a sasilor, a cărei îndeplinire li va mulțămi.

* (Regularea archivului țĕrei.) Se anuuță oficios că ministrul de interne Szapáry va reorganisa și archivul țĕrei Reorganisarea se va face în anul viitoriu pe cale parlamentară făr a se pune greutăți nóuĕ pe stat.

* (Espunerile dlui ministru Baross) Dl Baross ministru de comeciu, a declarat în comisiunea financiară a camerei, că la tóte liniile de drum de fer sĕ vor adauge succesiv câte a dóua cale. In ceea-ce privesce tarifele, e cestiunea nu mai de modificarea tarifului local dela drumul de fer al statului unguresc. Guvernul este dispus în principiu sĕ reguleze cestiunea navigației ungare, eventualmente chiar prin denunțarea tractatului cu societatea Lloyd; negoțierile relativ la acéstă cestiune continuă.

* (Sinodul archieresc al bisericei sêrbesci.) Sinodul archieresc e convocat pe 27 l. c. n. în Carloviți. Se va discuta elaboratul de organisare al bisericei sêrbesci dela 1879 și observările guvernului la acel elaborat. Se va aduce în desbatere. și cestiunea ocupărei postului de episcop în Timișóra. Póte că acésta ocupare se va amâna, deórece se afirmă, că nu sunt candidați. Dr. Radici, cel mai luminat între călugării sĕrbi și care e dr. în teologie, filosofie și drepturi nu póte ocupa acest post, precum scriu foile magiare, pentru-că nu scie limba magiară (?).

* (Alegerile de preot reformat). Din Orĕștie ni se scrie: Astădi s'a ținut alegerea de preot primar ref. în Orĕștie. S'a ales preotul Silvester Domokos din Ocna Sibiiului cu 128 voturi contra Barta care a întrunit 75 voturi. Acéstă alegere a fost interesantă, mai cu sémă din punctul de vedere că elementul inteligent care a fost grupat în giurul candidatului Barta preot ref. în comuna vecină Turoș a suferit un desastru cumplit. Causa este că candidatul inteligenței reformate n'a avut se producă alte recomandațiuni decât nepotismul și fiindcă candidatul Barta este un om care prin sumeția și îngânfarea sa și-a înstrăinat tóte inimile, profesionisti reformați cari fac maioritatea alegĕtorilor lau abandonat demonstrativ și n'au vrut sĕ voteze pentru dênsul. Preotul nou ales se póte considera ca alesul clasei de mijloc Alegerea a condus-o insuși episcopul ref. Szász Domokos.

* (Egala îndreptățire a rutenilor). Episcopul rutén Stanislau și consistoriul metropolitan din Lemberg a adresat presidentelui curiei, guvernului țĕrei și comitetului țĕrei o adresă, prin care pretind respectarea drepturilor națiunalității rutene și pe viitoriu a nu se mai cita partidele rutene în sĕrbătorile, ce le ține biserica ruténă.

* (Limba germană în scólele din Elsația și Lotaringia.) Un ucas german ordină, ca sĕ nu se mai propue de loc limba francesă în scólele din Elsația și Lotaringia, ci propunerea sĕ se facă esclusiv în limba germană.

* (Archiducele Eugen în Cernăuți.) In 11 Octombre a cercetat archiducele Eugen Cernăuțul în afaceri militare. Corpul oficerilor reg. 41 de inf. i-au făcut mari ovațiuni. Dintre notabilități s'au presentat archiducelui Dr. Silvestru metropolitul gr. or., cont. Pace consilier de curte, Ales. Vasilco, consil. intim și căpitan al țĕrei Bucovina. Archiducele a întors visita acestor notabilități.

* (Nunta de argint a părechei împĕrătesci din Rusia). In Octobre 1891 își va serba părechia domnitóre din Rusia nunta de argint. Din causa acésta se încep de pe acum pregătirile în tóte părțile Rusiei.

* (Fabrica de conserve alimentare dela T. Severin.) Ministrul industriei a încheeat un contract cu societatea de alimentațiune din Bale (Elveția), representată prin dl E. Akiebiger, administrator-director, pentru înființarea unei fabrice de conserve alimentare din carne de rîmători, în localul târgului de rîmători dela Turnu-Severin.

Terminul contractului este de ḑece ani și antreprisa are îndatorire de a face o instalațiune, care sĕ permită tăerea pe ḑi a cel puțin 100 de rîmători și de a tăia pe an cel puțin 6000 de rîmători, cari vor fi toți cumpĕrați numai în țară.

Acéstă întreprindere este din cele mai avantagióse, atât pentru producĕtorii de rîmători din țară, cât și pentru propășirea târgului dela Severin.

Chiria anuală ce va plătí societatea elvețiană este de 1000 de lei pentru dóuĕ mari magazii, un canton și abatoriul târgului; de asemenea societatea va plătí tóte tacsele prevĕḑute prin regulament.

Pe lâuga acésta, societatea întreprinḑĕtóre va mărí pe contul ei, dacă va avé trebuință, abatoriul și va suporta tóte cheltuelile de instalațiune

Atât clădirile cât și tóte instalațiile ce se vor face în târgul dela Severin de numita societate, vor rĕmâné statului, la espirarea contractului.

Dacă afacerile primei întreprinderi vor reușí, societasea elvețiană își propune sĕ înființeze definitiv în țara o fabrică sistematică de conserve alimitare din carne de rîmători.

Nu putem decât sĕ felicităm pe ministrul industriei pentru graba ce a pus în primirea ofertei societății elvețiane de alimentațiune precum și pentru condițiunile avantagióse statului, cu care a încheiat acéstă afacere, din care câștigă atât producĕtorii nostri de rîmători cât și târgul dela Severin, care va lua de acum înainte o nóuă desvoltare; scrie „Timpul.“

Linia ferată Sibiiu—Tălmaciu—Avrig.

Concesionarii căii ferate Sibiiu (Avrig) Turnu-roşu învită la subscripţiuni pe acţii pentru societatea, care intenţionézá a o forma, cu următoriul

Prospect:

Subsemnaţii concesionari au primit concesiunea şi îndatorirea a clădí o cale ferată vicinală, care îşi are începutul la stăţiunea Sibiiu şi duce preste Tălmaciu la Avrig, şi a ţiné numita cale ferată în decursul duratei concesiunii de 90 ani neîntrerupt în esploatare.

Mai departe au primit concesiunea şi îndatorirea — în cas că s'ar încheea o convenţiune cu România privitóre la juncţiunea căii ferate, — a clădí la provocarea ministrului r. u. de comerciu şi în terminul, care îl va ficsa dênsul, linia, care se desface la staţiunea Tălmaciu, respective la Podul preste Olt şi duce prin pasul Turnu roşu până la frontiera României, dacă statul nu va clădí însuşi linia acésta şi a ţiné numita linie în decursul duratei concesiuni neîntrerupt în esploatare.

De altă parte statul 'şi a reservat dreptul a rescumpěra linia Sibiiu—Tălmaciu—Podul-preste-Olt cu suma speselor de clădire preliminată cu 987.000 fl., dacă el va clădí însuşi continuarea liniei cătră frontieră.

Spre scopul de a

a) clădí şi ţiné în esploatare calea ferată vicinală, concesionată, Sibiiu—Avrig, respective a clădí şi ţiné în esploatare, — conform documentului de concesiune, — o cale ferată, care se desface la Podul preste-Olt şi duce prin pasul Turnu roşu până la frontiera ungaro- română;

b) eventual a clădi după trebuinţă alte căi ferate laterale şi a le esploata precum şi a primi în treprinderi industriale, de comerciu ori de transport, care ar sta în legătură cu calea ferată, intenţionézá subscrişii concesionari a forma pe timp de 90 ani o societate sub firma „Societate pe acţii a căii ferate vicinale Sibiiu — Turnu-roşu“, la care vor trece tóte drepturile şi obligămintele, care resultă din documentul de concesiune.

Calea ferată Sibiiu — Turnu roşu cuprinde dec eventual dóuě linii. Despre una: Podul preste Olt pasul Turnu-roşu nu e sigur, dacă, în casul încheierii unei convenţiuni cu România privitóre la juncţiune, — se va clădi de cătră concesionari respective de cătră următorii lor în drept şi când se va clădi. La din contră linia Sibiiu — Avrig e a se clădi în restimp de $1^1/_2$ au (dela datul documentului de concesiune socotit) şi condiţiunile respective sunt ficsate în documentul de concesiune.

Capitatul preliminat pentru calea ferată vicinală, concesioоată, Sibiiu — Avrig face 1,300,000 fl. v. a. care se împarte în 2275 acţii fundamentale à 200 fl. egal 455.000 fl. şi 4225 obligaţiuni de prioritate à 200 fl. egal 845.000 fl.

Pentru înformaţiune observăm, că statutele care se vor stabilí în adunarea generală constituantă a societăţii pe acţii sunt a se supune conform legii înainte de ce se cere protocolarea firmei la tribunal, aprobării Escelenţiei Sale dlui ministru de comerciu r. u. precum are adausul la dările directe, votate prin adunarea comitatensă şi destinat pentru garantarea obligaţiunilor de prioritate, trebuinţă de aprobarea prin legislativă. Dacă aprobarea s'ar denega restul capitalului de clădire va trebui procurat prin emiterea de acţii de prioritate.

Făcend, în considerare că noi sau următorii nostri în drept suntem obligaţi a clădi eventual şi calea ferată care se desface la Podul-preste-Olt şi duce prin pasul Turnu-roşu pâna la frontieră, întrebuinţarea de dreptul dat prin §. 183 al legii comerciale ung. de a denumi direcţiunea primă a societăţii pe acţii, care vine a se forma, şi nominând din parte-ne în direcţiunepe domnii: Gustav Thalmann, vice comite al comitatului Sibiiu contele Iuliu Schweinitz, proprietar în Cluş, Dr. Carol Wolff, director al cassei de păstrare şi economie în Sibiiu, Martin Schuster, profesor în Sibiiu, Iosif Connerth, preot în Vurpěr, Dr. Aurel Brote, director al băncei de asigurare „Transilvania“ în Sibiiu, Alecsandru Hartig, inspector al căilor ferate r. u. în Budapesta, Ve învităm prin acésta a subscrie acţii fundamentale à 200 fl. pentru clădirea caii ferate Sibiiu—Turnu-roşu, trimiţênd declaraţiunea de subscriere alăturată, care văţi binevoí a o completa cu semnarea numelui, cu arătarea locu t inţei şi a numěrulu acţiilor subscrise, până cel mult în *26 Octombre 1890* la adresa vicecomitelui comitatului Sibiiu, Gustav Thalmann.

Totodată sunteţi rugat a plătí 10 % a sumei semnate numai decât.

Cu tótă stima

Concesionarii căii ferate vicinale Sibiiu—Turnu-roşu:

Gustav Thalmann, v.-comite al comit. Sibiiu în Sibiiu.
Conte Iuliu Schweinitz, proprietariu în Cluş.
Dr. *Carol Wolff*, director al casei de păstrare din Sibiiu în Sibiiu.
Martin Schuster, profesor în Sibiiu.
Iosif Connerth, preot în Vurpěr.

NB. Subscripţiuni de acţii primesc şi cele 4 institute de credit din Sibiiu şi adecă „Albina“, Cassa de păstrare şi economii (Algemeine Sparcassa) Institutul fonciar (Bodenkreditanstalt) şi reuniunea de anticipaţiuni (Vorschussverein.)

Pentru arşii din Vurpěr

au încurs la redacţiunea nóstră în urma apelului făcut în unul din numerii trecuţi ai ţiarului nostru următórele sume:

Dela p. t. domni:

1. Atanasiu Cimponeriu, jude la tabla regie în pensiune.	5	fl. —	cr.
2. Dr. Remus Rosca, secretariu consistorial	2	„ —	„
3, Traian Meţian, protopop în Zernesti	2	„ 50	„
4. Georgiu Bobeş, paroch în Sibiiu	3	„ —	„
5. Nicolau Ivan, redactor . .	2	„ 50	„
Suma .	15	fl. —	cr.

NB. Redacţiunea nóstră primesce şi mai departe ofrande pentru nenorociţii din Vurpěr şi şi le va administra la timpul seu

Loterie.

Mercuri în 15 Octobre 1890.

Brünn: **72 24 23 2 57**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1890.

Budapesta—Predeal

	Tren accelerat	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	—
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.22	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.38
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca	—	—	4.54	4.03
Bucia	—	—	5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana	—	—	6.38	5.49
Aghireş	—	—	6.59	6.17
Ghîrbou	—	—	7.11	6.28
Nadişul ung.	5.49	—	7.24	6.44
Cluş.	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11.23	8.11	8.55
Ghiriş	7.30	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra	—	1.25	9.56	11.27
Vinţul-de-sus	—	1.33	10 02	11.35
Aiud	8.2!	1.55	10.22	12.02
Teiuş.	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunel	—	2.49	11.20	1.54
Blaş	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa	—	3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaş	10.07	—	12.39	3.46
Elisabetopole	10 30	—	1.08	4.27
Sighişóra	11.06	—	1.50	5.39
Haşfalĕu	11.21	—	2.06	6.02
Homorod	12.37	—	3.20	7.51
Ágostonfalva	—	—	3.56	8.36
Apaţa	1.26	—	4.19	9.10
Feldioara	1.47	—	4.44	9.44
Braşov	2.23	—	5.20	10.31
	2.33	—	5.30	9.48
Timiş	3.15	—	6.14	11.23
Predeal	3.47	—	6.45	12.08
Bucuresci	9.30	—	11.35	—

Predeal—Budapesta

	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren accelerat	Tren de persóne
Bucuresci	7.35	—	—	4,45
Predeal	1.08	—	4.10	9.12
Timiş	1.37	—	4.50	9.41
Braşov	2.13	—	5.50	10.17
	2.43	4.00	—	10.32
Feldióra	3.12	4.44	—	11.18
Apaţa	3.32	5.20	—	11.30
Ágostonfalva	3.47	5.47	—	11 51
Homorod	4.20	6.35	—	12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12	—	1.35
Sighişóra	5.45	8.47	—	1 59
Elisabetopole	6.12	9 29	—	2.32
Mediaş	6.33	10.10	—	2.59
Copşa mică	6.46	10.32	—	3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa	—	11.01	12.04	3.33
Blaş	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunel	—	11.52	12.44	4.14
Teiuş	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiud	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţul de sus	—	2.20	2.16	5.45
Uióra	—	2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8.45	2.46	2.39	6.08
Ghiriş	9.16	3.33	3.15	6.47
Apahida	—	5.28	4.32	7.52
Cluş	10.36	6.05	4.53	8.10
	10.48	6.26	5.32	8.30
Nadişul ung	—	6.42	5.48	8.50
Ghirbou	—	6.58	—	9.05
Aghireş	—	7.24	6 11	9.19
Stana	—	7.47	—	9.43
Huiedin	12.01	8.27	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.49	7.12	10.41
Bucia	—	9.08	—	10.56
Bratca	—	9.28	—	11.13
Rév	1.10	10.04	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.41	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	11.06	8.42	12.41
	2.08	1.19	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	3.31	10.09	3.03
Szolnok	5.11	6.35	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.50	1.55	8.15
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Arad	8.10	3.50	5.27
	2.20	4.10	5.50
	2.34	4.22	6.02
Glogovaţ	3.05	4.46	9.23
Gyorok	3.23	4.58	6.34
Pauliş	3.39	5.16	6.52
Radna-Lipova	—	5.38	7.17
Conop	—	5.53	7.33
Bêrzava	—	6.33	8.20
Soborşin	—	6.58	8.49
Zam	—	7.22	9.16
Gurasada	—	7.38	9.32
Ilia	—	7.54	9.51
Branicica	—	8.14	10.18
Deva	—	8.43	10.44
Simeria (Piski)	—	9.12	11.14
Orĕştia	—	9.34	11.39
Şibot	—	9.56	12.05
Vinţul de jos	—	10.17	12.26
Alba-Iulia	—	10.44	12.58
Teiuş	—		

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren de persóne
Teiuş	—	12.59	4 51
Alba-Iulia	—	1.39	5.27
Vinţul de jos	—	1.56	5.44
Şibot	—	2.23	6.06
Orĕştia	—	2.49	6.28
Simeria (Piski)	—	3.37	6.56
Deva	—	3.53	7.26
Branicica	—	4.18	7.48
Ilia	—	4.43	8.10
Gurasada	—	4.53	8.20
Zam	—	5.21	8.48
Soborşin	—	5.56	9.17
Bêrzava	—	6.46	9.54
Conop	—	7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Pauliş	6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Arad	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	4.05	10.47	7.10	—
Şeica mare	4.35	11.17	7.43	—
Lómneş	5.16	11.58	8.27	—
Ocna	5.47	12.29	8.59	7.—
Sibiiu	6.10	12.52	9.23	7.35

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	7.35	3.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.09	4.58	10.14
Lómneş	8.30	—	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	—	5.55	11.10
Copşa mică	9.34	—	6.20	11.35

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoş	3.41	9.11	4.06
M. Bogat	3.56	9.20	4.15
Cipeu-Iernut	4.33	9.57	4.34
Kerelő-Sz.-Pál	4.48	10.12	5.10
Nireşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.53
	5.50	4.58	—
Reghinul-săs.	7.25	7.—	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	—	8.25	8.—
Oşorheiu	—	10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Nireşteu	7.44	6.14	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	8.07	6.37	11.02
Cipeu-Iernut	8.29	6.58	11.23
M. Bogat	9.02	7.28	11.53
Ludoş	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski) — Hunedóra

Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Hunedóra	4.50

Hunedóra — Simeria (Piski)

Hunedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria (Piski)	10.10

Simeria (Piski) — Petroşeni

Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţeg	8 45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	2.51	2 51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.28
Petroşeni	12.—	4.02	8.15

Petroşeni — Simeria (Piski

Petroşeni	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	41.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţeg	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2 09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Arad — Timişóra

Arad	—	6.18	4.18
Aradul-nou	—	6.40	4.40
Németh-Ságh	—	7.05	5.05
Vinga	—	7.33	5.33
Orczifalva	—	7 56	5.50
Merczifalva	—	8.14	6.06
Timişóra	—	9.04	6.50

Timişóra—Arad

Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradul-nou	9.09	3.41
Arad	9.25	3.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda — Ghiriş

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghiriş	6.25	10.—	3.—	8.49

Sighişóră—Odorheiu

Sighişóră	5.—	11 23
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóră

Odorheiu	—	8.40	2.45
Sighişóră	—	10.52	—5.28

Mureş-Ludoş—Bistriţa

Mureş-Ludoş	—	—	—	4.—
Ţaga-Budatelic	—	—	—	7.07
Bistriţa	—	—	—	9.59

Bistriţa—Mureş Ludoş

Bistriţa	—	—	—	1.16
Ţaga-Budatelic	—	—	—	4.15
Mureş-Ludoş	—	—	—	7.21

Nota: Numerele cele grase însémnă órele de nópte.

Redactor responsabil Nicolau Ivan.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.